

TERVISEAMET

Anija Vallavalitsus
anija@anija.ee

Teie 06.01.2026 nr 7-2/1525-2

Meie 03.02.2026 nr 9.3-1/26/256-2

**Anija vallas Kaunissaare külas Pihlaka
maaüksuse üksiktuuliku
detailplaneeringu lähteseisukohad ja
KSH programmi seisukoht**

Anija Vallavalitsus edastas Terviseametile (edaspidi amet) planeerimisseaduse § 127 lõike 1 ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 36 lõike 1 alusel Anija vallas Kaunissaare külas Pihlaka maaüksuse üksiktuuliku detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi.

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Anija vallas Kaunissaare külas Pihlaka katastriüksusele ühe elektrituuliku (kuni 5 MW) püstitamine ja sellega kaasneva krundi moodustamine, hoonestusala ja ehitusõiguse määramine, tehnovõrkude ja -rajatiste ning avalikule teele juurdepääsuteede võimaliku asukoha määramine, müra-, vibratsiooni- ja insolatsioonitingimusi ning muid keskkonnatingimusi tagavate nõuete seadmine. Planeeringuga määratakse tuuliku võimalik maksimaalne kõrgus. Võimalikuks tuuliku tüübiks on nt Vestas V163, mille rootori diameeter on 163 m, torni kõrgus 126 m ja kogu kõrgus 207,5 m. Kasutada võidakse ka analoogseid teisi tuuliku mudeleid. Detailplaneering ei ole vastuolus kehtiva üldplaneeringuga.

Esitatud materjalides on välja toodud järgnev:

- *Müra hindamisel võetakse aluseks keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Elamualade suhtes kehtib tööstusmürale piirväärtus päeval ajal 60 dBA ja öisel ajal 45 dBA, sihtväärtus on päeval ajal 50 dBA ja öisel ajal 40 dBA. II kategooria alade (elamud) tööstusmüra sihtväärtus on 50 dB päeval ja 40 dB öösel.*
- *KSH raames hinnatakse üksiktuuliku käitamisest tingitud müra ulatust ning mõju müratundlike alade suhtes. Hindamine teostatakse arvutuslikult (koostatakse mürakaardid kasutades spetsiaaltarkvara WindPro vms). Tuuliku müra hindamisel lähtutakse 2025. a valminud juhendist sh lähtutakse juhendis kirjeldatud metoodikast.*
- *Tuulikud, nagu paljud teised müraallikad, põhjustavad ka madalsageduslike helisid. Madalsageduslikule mürale kehtivad normtasemed sotsiaalministri 12.11.2025 määruse nr 61 „Nõuded müra, sealhulgas ultra- ja infraheli ohutusele elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning helirõhutaseme mõõtmise meetodid“ lisa alusel. Tegu ei ole seega välisterritooriumil kehtivate normidega, vaid hoonetes sees kehtivate normtasemetega. KSH aruande koostamisel viiakse läbi ka madalsagedusliku müra leviku arvutuslik hindamine. Madalsagedusliku müra arvutuslikul hindamisel lähtutakse metoodika osas 2025. a valminud juhendist.*
- *Infraheli piirväärtused elamutes ning ühiskasutusega hoonetes on kehtestatud sotsiaalministri 12.11.2025 määrusega nr 61 „Nõuded müra, sealhulgas ultra- ja*

infraheli ohutusele elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning helirõhutaseme mõõtmise meetodid“. Väliskeskkonnas levivale infrahelile normtasemeid kehtestatud ei ole. Tuuliku infraheli hindamise osas lähtutakse Kliimaministeeriumi 2025. a valminud juhendist. Infraheli arvutuslikku hindamist läbi ei viida, kuna tuulikute poolt tekitatav infraheli jääb asjakohaste teadusuuringute tulemuste kohaselt alla inimeste tajuläve ja ei oma seetõttu olulist mõju inimeste tervisele (vastav ülevaade antud juhendi ptk 2.4.2, Terviseameti tuuleparkide veebilehel ja Sotsiaalministeeriumi kirjas). KSH aruandes käsitletakse tuuliku infraheli ja selle mõju juhul kui KSH aruande koostamise perioodiks on avaldatud antud teemavaldkonna kohta Eesti riigi pädevate ametkondade poolt uuemaid suuniseid võrreldes detsember 2025 seisuga, mille kohaselt teemavaldkond vajab täpsemat hindamist. Kui uuemaid suuniseid KSH aruande koostamise ajahetkeks avaldatud ei ole, siis lähtutakse eeldusest, et tuuliku infraheli puhul ei ole tegu olulise keskkonnamõjuga.

- Varjutuse hindamise metoodika puhul järgitakse Kliimaministeeriumi 2025. a koostatud juhendit 18. Varjutuse puhul lähtutakse olulise mõju künnisena juhendis esitatud soovituslikest väärtustest, mille kohaselt juhul kui reaalingimustest lähtuv varjutuse olukord tundlikul alal on >8 h/aastas või 30 min/päevas, tuleb kavandada ja rakendada leevendusmeetmed. KSH käigus hinnatakse varjutuse ulatust ja kestvust spetsiaaltarkvara WindPRO abil.
- Vibratsioonitasemed hoonetes peavad vastama sotsiaalministri 01.10.2025 määrusega nr 54 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni hindamise kord“ kehtestatud piirväärtustele. Tuuliku vibratsiooni hindamisel järgitakse Kliimaministeeriumi 2025. a koostatud juhendit. Juhendis on leitud, et arvestades, et vibratsiooni levik sõltub muuhulgas asukohas esineva pinnase omadustest ja tuulikute võimsusest, on ettevaatusprintsipiist lähtuvalt soovitatav negatiivsete mõjude (sh kumulatiivsete) vältimiseks tagada, et tuulepargid asuksid vibratsioonitundlikest hoonetest (elamud ja ühiskasutatavad hooned) minimaalselt 500 m kaugusel. Antud vahemaa tagamise korral ei ole vajalik täpsustavate vibratsiooni uuringute läbiviimine. Antud detailplaneeringu puhul on tagatud tuuliku ja vibratsioonitundlike hoonete vahemaa, mis on suurem kui 500 m ja vibratsiooni hindamist seega KSH aruande koostamisel ei teostata.
- Pihlaka maaiksuse kõrvale kavandatakse päikeseparki ning ehitusloa aluseks oleva eelprojekti „Kaunissaare päikeseelektrijaam II etapp“ kohaselt ehitatakse ligikaudu 67,5 ha suurune ala päikesepaneele täis. Päikesepargile on väljastatud 23.11.2023 ehitusluba nr 2312271/09537. Koosmõjusid päikesepargiga hinnatakse mõjuvaldkondade puhul, mille puhul see osutub asjakohaseks ehk koosmõjude esinemist võib eeldada.
- Üksikutuuliku ehitusega kaasneb ehitusaegne müra, mis on sarnane tavapärase ehitustegevusega kaasneva müraga. Ehitusaegset müra hinnatakse eksperthinnanguna.
- KSH aruandes antakse ülevaade piirkonna puurkaevudest ning esitatakse eksperthinnang võimaliku mõju osas kaevude veetasemele ja kvaliteedile. Lähtutakse piirkonna kohta olemasolevast hüdroteoloogilisest infost ja erialakirjanduses esitatud põhjavee alandust ning vee liikumist puudutavast teadmisest.

Amet on tutvunud esitatud materjalidega ning märgib järgmist:

- Lisaks tuuliku tekitavale mürale tuleks mürahinnangu koostamisel arvesse võtta ka sellega seotud seadmeid.
- Esitatud materjalides on välja toodud järgnev: „Pihlaka maaiksuse kõrvale kavandatakse päikeseparki ning ehitusloa aluseks oleva eelprojekti „Kaunissaare päikeseelektrijaam II etapp“ kohaselt ehitatakse ligikaudu 67,5 ha suurune ala päikesepaneele täis. Päikesepargile on väljastatud 23.11.2023 ehitusluba nr 2312271/095. Koosmõjusid päikesepargiga hinnatakse mõjuvaldkondade puhul, mille puhul see osutub asjakohaseks ehk koosmõjude esinemist võib eeldada.“ Amet palub edaspidi täpsustada eelnimetatud päikesepargi aadressi ja vajadusel korrigeerida andmeid, sest ehtisregistrist sellise ehitusloa numbriga vastet ei tule. Ameti hinnangul

võib planeeringuga kavandatu koosmõjus päikesepargi ja nendega seotud seadmetega tekitada häiringuid. Amet palub hinnata vajadust kumulatiivse mürahinnangu koostamiseks.

- Esitatud materjalides on välja toodud järgnev: „*Planeeringuala lähiümbruses on valdavalt metsamaa, loodusliku rohumaa, haritava maa ja muu maa kõlvikutega alad. Lähimad hooned asuvad kinnistu piirist linnulennult u 460 m kaugusel (Lauda, kü 14001:002:0695), lähim elu- või ühiskondlik hoone jääb u 580 m kaugusele (Lauda, kü 14001:002:0695), tiheasustusala elamumaad u 1 km kaugusele ning kortermajade piirkond 1,5 km kaugusele.*“ Eeltoodus tuuakse välja, et lähim elu- või ühiskondlik hoone jääb u 580m kaugusele ja sulgudesse on lisatud Lauda kinnistu katastrinumbriga 14001:002:0695. Ametile ehitisregistrist kättesaadavate andmete põhjal asuvad eelnimetatud Lauda kinnistul sõnnikuhoidla, veiselaut I, veiselaut II ja olmehoone. Elu- või ühiskondlike hooned ehitisregistri järgi seal ei leidu. Amet palub andmeid korrigeerida.
- Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on andnud suunise, mille kohaselt müra leevendavaid meetmeid tuleks rakendada juhul, kui tuuleturbiinide müra ületab 45 dB Lden (ööpäeva 24 h keskmine). Eeldusel, et tuulik töötab kuni 24 tundi ööpäevas, soovib amet uute tuuleparkide arendamisel võtta aluseks kõige rangemad ehk müra sihtväärtused, mis ei ületaks elamualadel päeval 50 dBA ja öösel 40 dBA. Kirjeldatud lähemist toetab ameti senine praktika seoses inimeste poolt esitatud kaebustega. Võimalike mürahäiringute vältimiseks on otstarbekas tuulegeneraatorite puhul aluseks võtta kõige rangemad nõuded ehk müra sihtväärtused.
- Amet soovib tuuliku käitamise järgselt teostada lähima(te) eluhoonete juures välisõhu müra mõõtmised. Eesmärgiks on kontrollida, kas olukord vastab kehtivatele normtasemetele ja planeeringus fikseeritud tingimustele.
- Amet soovib planeeringu menetlusprotsessis teha aktiivset koostööd kohalike elanikega, et saavutada ümbruskonna elanike tervist toetav planeeringulahendus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristiina Seiton
vaneminspektor
Põhja regionaalosakond

51966484
kristiina.seiton@terviseamet.ee